

de jonge wetenschapper **Marianne Franken**

**‘Je veilig
voelen in
de stad’**

Marianne Franken (26) is de Stadscriminoloog van Leiden. Zij onderzoekt hoe veilig of onveilig Leidenaren zich voelen en wat de omstandigheden daarbij zijn. Met de resultaten kunnen de gemeente en politie maatregelen nemen om de veiligheidsbeleving in de stad te verbeteren.

Honderden mensen liepen begin maart mee in een protestmars door de binnenstad van Leiden, na een recente golf van seksueel geweld tegen vrouwen in de stad. De demonstranten maken zich zorgen om de veiligheid van vrouwen en benadrukken dat iedereen veilig over straat zou moeten kunnen, op welk tijdstip dan ook. Hoe veilig of onveilig Leidenaren zich precies voelen, is precies wat Marianne Franken onderzoekt, de allereerste Stadscriminoloog van Leiden. Toevallig of niet, het recente seksueel geweld en de protestmars laten wel zien hoe relevant haar promotieonderzoek is. Franken, afgestudeerd als sociaal geograaf, is in 2022 begonnen met haar promotieonderzoek als Stadscriminoloog. Ze heeft het onderzoek onderverdeeld in drie categorieën: hoe (on)veilig voelen Leidenaren zich in het algemeen, hoe (on)veilig voelen zij zich in hun buurt en in welke situaties voelen ze zich veilig of juist niet. 'De dataverzameling voor de eerste twee categorieën is afgerond', vertelt Franken. 'Momenteel zijn we bezig met het onderzoek naar situaties. Om daar een zo goed mogelijk beeld van te krijgen, proberen we zoveel mogelijk Leidenaren

vragenlijsten te laten invullen. Daarop kunnen Leidenaren aangeven hoe veilig ze zich voelen. Ook kunnen ze aangeven hoeveel zorgen zij zich maken om slachtoffer te worden van specifieke vormen van criminaliteit of onprettig gedrag, denk aan fietsdiefstal, discriminatie of straatintimidatie. Het kan ook dat iemand zich onveilig voelt, maar niet precies weet waarom. Ook dat wil ik weten.'

Vaker veilig

Franken benadrukt dat het belangrijk is om ook te kijken naar het gevoel van veiligheid. 'Over het algemeen voelen de meeste mensen zich in de praktijk veilig op straat, maar dat nemen we vaak voor lief', licht ze toe. 'Daarom is het juist interessant om te kijken welke kenmerken ervoor zorgen dat Leidenaren zich veilig voelen. Als je die kenmerken ook kan laten gelden op plekken of in situaties waar mensen zich veelal onveilig voelen, dan lukt het misschien om die plekken of situaties prettiger te maken.' De plek waar de meeste Leidenaren zich veilig voelen, is hun eigen buurt. 'Zowel uit de antwoorden op de vragenlijsten als uit persoonlijke gesprekken die ik met veel Leidenaren in hun wijk voer, blijkt dat de

eigen buurt als veilig wordt ervaren', zegt Franken. 'We horen vaak terug dat de sfeer in de buurt heel prettig is, vooral omdat bewoners elkaar kennen en ze het idee hebben dat ze hulp krijgen als er iets zou gebeuren.'

Patronen en trends

Dat Franken zich nu Stadscriminoloog mag noemen, komt door de wens van de gemeente, de politie en de universiteit om langdurig onderzoek te doen naar de veiligheidsbeleving van de inwoners van Leiden. 'Toen ik bijna klaar was met mijn master, zag ik de vacature voor de PhD-positie als Stadscriminoloog', vertelt ze. 'Mijn interesse voor sociale geografie en criminologie kwamen perfect samen in deze baan, want eigenlijk onderzoek ik de criminologische beleving van de openbare ruimte.'

Inmiddels is Franken halverwege haar promotieonderzoek en druk bezig met de analyse van honderden ingevulde vragenlijsten. 'Ik koppel de antwoorden aan demografische en geografische kenmerken, zoals gender of de plek waar iets gebeurde', legt ze uit. 'Zo probeer ik patronen en trends te ontdekken: wat zijn het voor situaties waarin mensen zich veilig, of juist onveilig, voelen? De uitkomsten koppel ik terug aan de gemeente en politie. Samen denken we na over interventies of beleidsmaatregelen om uiteindelijk de veiligheidsbeleving te verbeteren. De praktische kant van dit onderzoek vind ik het mooist: je kan echt impact maken en iets terugdoen voor de stad.' ▣

Wat is... stads- criminologie?

Stadscriminologie richt zich op criminaliteit en veiligheid in de stad. Hierbij komt sociale geografie om de hoek kijken, want dat gaat over het gebruik en de beleving van de ruimte.

Hoe wordt de ruimte om ons heen ingericht, wat gebeurt er en wat zijn maatschappelijke effecten ervan? 'De inrichting van de openbare ruimte kan invloed hebben op jouw gedrag en

op dat van anderen', legt Franken uit. 'Dat heeft vervolgens weer invloed op hoe je de ruimte ervaart. De wisselwerking tussen de ruimte en de beleving ervan is mateloos interessant.'

Meedoen?

Woon je in Leiden en wil je jouw ervaring met veilige of onveilige situaties delen? Vul dan de vragenlijst in via universiteit leiden.nl/stadscriminoloog